

Відбудова шкіл в Україні: як Європейський Союз підтримує освіту в умовах війни

Відновлення шкіл в Україні: як Європейський Союз підтримує освіту в умовах війни

«Вікно Відновлення» | 11:40, 11 Гру

Автівка команди ЮНОПС біля однієї з підшефних шкіл. Фото надане ЮНОПС

З початку повномасштабного вторгнення кожна сьома школа в Україні зазнала шкоди. Внаслідок воєнних дій було пошкоджено близько 4 000 освітніх закладів, з яких понад 365 повністю зруйновані. Майже мільйон українських дітей змушені навчатися онлайн, а понад 500 тисяч школярів перебувають за кордоном. Про це розповів уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець. Сьогодні до відновлення шкіл активно долучаються держава, бізнес, міжнародні організації, місцеві громади та волонтерські рухи.

Серед організацій, які займаються відбудовою пошкоджених шкіл, — і Управління ООН з обслуговування проектів (ЮНОПС). Роботу розпочали в листопаді 2022 року, а для відновлення обрали Київську, Харківську, Чернігівську та Сумську області. Станом на сьогодні в межах проекту «Відновлення шкіл в Україні» вже відремонтовано 34 школи в зазначених регіонах. Загалом ЮНОПС планує відновити понад 70 навчальних закладів.

Листівка проекту «Відновлення шкіл в Україні». © Юрій Верес / ЮНОПС

Хто фінансує проєкт ЮНОПС із відновлення шкіл?

Проект «Відновлення шкіл в Україні» став можливим завдяки фінансовій підтримці Європейського Союзу, який надав 28 мільйонів євро ЮНОПС через Генеральний директорат Єврокомісії з питань цивільного захисту та гуманітарної допомоги. Основна увага зосереджена на школах, пошкоджених під час повномасштабного вторгнення. Головна мета проєкту — створити умови для повернення дітей до відновлених шкіл, щойно безпекова ситуація це дозволить.

Наслідки російського обстрілу в школі на Харківщині. © Олександр Ратушняк / ЮНОПС

Школа на Харківщині, яка постраждала від влучання поблизу. © Олександр Ратушняк / ЮНОПС

Проект «Відновлення шкіл в Україні». Що вже зроблено та які є виклики?

Проект реалізується поетапно у тісній взаємодії з органами місцевої влади. На початковому етапі фахівці ЮНОПС зібрали інформацію про кількість пошкоджених шкіл у кожній області та ступінь руйнувань. Важливо підкреслити, що до проекту увійшли лише ті навчальні заклади, де руйнування спричинені воєнними діями. Це переважно школи з легким і середнім ступенем пошкоджень.

Маріанна Франко, керівниця Офісу гуманітарної допомоги ЄС в Україні, зазначила: *«Наша головна мета — допомогти якомога більшій кількості дітей залишити наслідки війни в минулому та повернутися до навчання. Оскільки ми займаємося саме гуманітарною допомогою, разом із ЮНОПС ми вирішили сфокусуватися на створенні безпечних умов для навчання дітей через відновлення шкіл».*

Окрім співпраці з державними та місцевими органами влади, проектна команда тісно взаємодіє з адміністраціями шкіл. Це дозволяє врахувати особливості будівель і правильно визначити обсяг робіт. Наприклад, ремонт не має сенсу без вирішення проблем із системою опалення, якщо вона пошкоджена.

Школи розподілені на етапи відповідно до ступеня складності робіт. **На першому етапі завершено ремонт восьми шкіл у Київській, Чернігівській та Харківській областях. Другий етап охопив ще 28 навчальних закладів, включно із Сумською областю.** Усі ці об'єкти зазнали легких або середніх пошкоджень.

Кожна школа має свої особливості, але переважно проект виконує

- заміну вікон і дверей,
- ремонт дахів,
- фасадів,
- класних кімнат,
- коридорів
- і спортивних залів.

Перелік шкіл для ремонту вже визначений: деякі об'єкти перебувають на стадії розробки рішень технічної документації, інші — на етапі інспекцій або виконання будівельних робіт підрядниками.

Як і будь-який проєкт, що реалізується в умовах війни, «Відновлення шкіл в Україні» стикається з низкою викликів. Так, для кожного етапу проводиться окремий тендер, що забезпечує прозорість і дає змогу відібрати найкращого підрядника. Тендерні процедури потребують часу, протягом якого роботи не розпочинаються. Крім цього, під час ремонтів підрядники зобов'язані суворо дотримуватися правил техніки безпеки на будівельних майданчиках. Роботи треба виконувати і швидко, і водночас безпечно.

Фарбування стіни в одній з шкіл. © Юрій Верес / ЮНОПС

Ремонт в одній із шкіл проєкту. © Юрій Верес / ЮНОПС

«Ми розуміємо, що шкільні та міські адміністрації, колективи шкіл, батьки і діти очікують швидкого та якісного результату. Велика частина роботи, яку виконує наша команда, та більшість викликів, із якими ми стикаємося, залишаються непомітними для громад. Ідеться про дотримання українських та міжнародних будівельних норм, пошук оптимальних технічних рішень спільно з підрядниками, контроль за фінансовою звітністю та якістю робіт.

ЮНОПС дуже прискіпливо ставиться до своєї роботи, і ми прагнемо виконувати всі завдання на найвищому рівні, навіть у складних умовах. Попереду у нас робота у більш ніж в 30 школах, і ми впевнено рухаємося до цієї мети», — зазначив Іван Винниченко, керівник проєкту.

Чи на часі повернення дітей за парти в умовах, коли війна триває?

Україна стикається із серйозними наслідками тривалого онлайн-навчання, особливо в умовах війни, яка пошкодила тисячі шкіл. Міністр освіти і науки Оксен Лісовий неодноразово наголошував на критичності цієї ситуації. Неможливість очного навчання негативно впливає на розвиток дітей, позбавляючи їх можливості формувати важливі соціальні навички.

Особливо гостро ці проблеми відчуваються у підлітків. Це впливає не лише на їхній емоційний стан, а й на академічні успіхи, зокрема під час подальшого навчання у вищих навчальних закладах. Європейський Союз поділяє це занепокоєння, тому повернення дітей до очного навчання стало одним із пріоритетів фінансування.

«Ми переконані, що українські діти, як і діти в усьому світі, заслуговують на доступ до якісної освіти. Завдяки виділеним коштам, понад 15 000 учнів зможуть повернутися до відновлених шкіл. Наша робота триває, щоб діти могли сісти за парти одразу як очне навчання стане можливим, не

втрачаючи часу», — зазначила Маріанна Франко, керівниця Офісу гуманітарної допомоги ЄС в Україні.

Візит делегації ЄС до школи на Київщині, яку вже відновили в межах проєкту. © Юрій Верес / ЮНОПС

Директорка школи з представниками делегації ЄС, які вручили пам'ятну табличку. Такі таблички отримують усі школи, які були відновлені в межах проекту. © Юрій Верес / ЮНОПС

Відновлення освітньої інфраструктури має на меті не лише забезпечити навчальний процес, а й сприяти економічному розвитку та стабільності країни в майбутньому. Партнери проекту переконані, що школа — серце громади, і її нормальна робота не лише дає змогу розвиватись і розкривати свій потенціал дітям, а й дозволяє дорослим членам громади повноцінно працювати, не хвилюючись про безпеку дітей. Саме тому так важливо, аби навчальні заклади були готові до швидкого відновлення офлайн-навчання, щойно місцева влада ухвалить відповідне рішення.

Історія школи у Харкові, яка вже отримала допомогу

Наталія Романенко, директорка школи в Харкові, яка вже пройшла ремонт, поділилася своєю історією.

Директорка школи Наталія Романенко зустрічає команду ЮНОПС, щоб продемонструвати результати ремонтних робіт. © Юрій Верес / ЮНОПС

«Наша школа зазнала пошкоджень кілька разів — у березні та квітні 2022 року, а пізніше були ще вибухи неподалік. Вибуховими хвилями в школі вибило вікна, пошкодило двері, стелі та стіни. Це були дуже важкі моменти для всього нашого колективу», — згадує пані Наталія.

Такою була школа до початку ремонтних робіт.

Майже всі вікна в школі були вибиті вибуховою хвилею. © Фото від співробітників ЮНОПС

Пошкоджена стеля в одній із класних кімнат. © Фото від співробітників ЮНОПС

Спортивна зала зазнала сильних пошкоджень через те, що вибух стався з цього боку будівлі. © Фото від співробітників ЮНОПС

Директорка школи поділилася, що після першого візиту до школи після пошкоджень у неї було відчуття, що, можливо, вже ніколи не вдасться повернути школу до її попереднього стану. Однак, завдяки участі цієї школи в проєкті та повноцінному ремонту, ЮНОПС змогло усунути всі пошкодження.

Ось як виглядає відновлена школа сьогодні. Тут замінили понад 118 вікон, 26 внутрішніх дверей, відремонтували стелю. Також відновили вигляд класних кімнат та спортивної зали.

Відремонтований коридор у школі. © Юрій Верес / ЮНОПС

Відремонтована класна кімната. © Юрій Верес / ІОНОПС

Відремонтована спортивна зала © Юрій Верес / ЮНОПС

Спортивна зала готова приймати школярів © Юрій Верес / ЮНОПС

«На мою думку, школа — це не просто місце для навчання, це перш за все середовище для спілкування. Зараз, через дистанційне навчання, нашим учням бракує живого спілкування, емоцій, спільних перерв. Дуже складно не бачити вчителів і дітей у класах. Коли діти приходять до школи, навіть просто в гості, вони всі говорять про те, як сильно хочуть повернутися до очного навчання», — розповіла пані Наталія.

Наталія Романенко, директорка школи, показує оновлену спортивну залу © Юрій Верес / ЮНОПС

Самих лише відновлювальних робіт недостатньо

Початкова домовленість між проєктними партнерами — Європейським Союзом та ЮНОПС — передбачала виключно роботи з відновлення пошкоджених будівель шкіл. Однак із плином часу стало очевидним, що загроза безпеці дітей та працівників шкіл у багатьох регіонах є надто серйозною, аби відновлювати навчальний процес одразу після завершення ремонтів.

Для того, аби школи були повністю готові до роботи, коли ситуація дозволить, важливо привести в належний стан їхні укриття. Більшість навчальних закладів мають підвали, але вони не обладнані для комфортного та безпечного перебування дітей. Саме тому ухвалили рішення включити ремонти укриттів до задач проєкту.

«У межах наступних етапів проєкту ми забезпечимо підтримку навчальним закладам, які потребують ремонту та облаштування укриттів. Укриття обладнаємо відповідно до всіх вимог, передбачених законодавством», — додав керівник проєкту Іван Винниченко.

Працівники спускаються в шкільне укриття, яке належно облаштують у межах проєкту. ©
Олександр Ратушняк / ЮНОПС

Один з підвалів, який буде облаштовано під укриття в межах проекту. © Олександр Ратушняк / ЮНОПС

Також більшість шкіл уже давно не оновлювали шкільні меблі через брак фінансування. Проект закупив та передав нові комплекти меблів 37 школам, які подали відповідний запит. Комплекти включають

- сучасні дошки,
- шафи
- та парти, які зручно пересувати та змінювати їхню висоту відповідно до зросту учнів.

Школи Київської області вже використовують ці меблі в навчальному процесі.

Учениця за партою в оновленому класі © Юрій Верес / ЮНОПС

Школярі в оновленій класній кімнаті © Юрій Верес / ЮНОПС

Діти під час заняття за новими партами © Юрій Верес / ЮНОПС

Незважаючи на війну, Україна продовжує рухатися вперед, відновлюючи освітні заклади та даючи дітям шанс на майбутнє. Пошкоджені війною школи поступово повертаються до життя завдяки спільним зусиллям міжнародних партнерів і місцевих громад. Це не лише ремонт будівель, а шанс для дітей повернутися до навчання, соціалізації та розвитку в безпечних умовах. Відновлення шкіл — це інвестиція в наше майбутнє, яке починається сьогодні.

Аліна Абраменко, співробітниця із комунікацій ЮНОПС

Категорії:

Останні новини:

[всі новини](#)